RADOVAN

Pavlovski

DÜNYANIN GÖZBEBEĞİNE GÖMÜN BENİ

Türkçesi: Suat Engüllü

cem / ŞİİR

DÜNYANIN GÖZBEBEĞİNE
GÖMÜN BENİ

ŞİİR DİZİSİ

DÜNYANIN GÖZBEBEĞİNE GÖMÜN BENİ
Radovan Pavlovski
Türkçesi: Suat Engüllü
Haziran 1995 / Cem Yayınevi
Dizgi: Cem Yayınevi
Montaj: Oğuz Öztürk
Baskı: Yaylacık Matbaası
ISBN: 975 - 406 - 528 - 4
Cem Yayınevi: Küçükparmakkapı İpek Sokağı No:11
80060 Beyoğlu - İstanbul
Tel: 243 05 50 / 243 20 23 • Faks: 244 15 33

RADOVAN PAVLOVSKİ

DÜNYANIN GÖZBEBEĞİNE GÖMÜN BENİ

Türkçesi:
Suat Engüllü

cem yayınevi

ŞİMŞEK

Jelezna Reka'nın* Şimşekleri

Ve kutsal bir bitki var
hiç solmayan.
Çakmak taşındandır
ve bütün karanlıklara
kıvılcım yağdırmadadır.

Ve bir kutsal yer var
acı şimşeklerinin
ürediği bir yer.
Ve bir rüzgâr
kirmeni var
taşlar üzerinde dönüp duran.

Burada, Jelezna Reka'da
taştan yapılmış
ve saman örtülmüş damlara
dünyanın dört bir yanından kuşlar
hacca gelir
yaşamaya değil.

* Şairin doğum yeri. (ç.n.)

Çürümek için değil
sürmek için
değişir
mevsimler burada.
Buradan şimşekler
esenlik gönderir
bütün dünyaya.

Burada
şimşeklerin ateş diyarından
kaynar Jelezna Reka.

Şimşek

Sen ki Sonsuzluk mesafesini
boydan boya geçersin
kendin de sonsuzluksun
ey şimşek,

her şeyden çıkan ışıksın
çığlıksın sevinçsin
her kaynaktan her bitkiden
her sözden
benden ve kökümden
ve gövdemden
şimşekler çakar ufukta

Düş müsün sen,
keşif misin geleceklere dair,
varoluşun yeniden yaşanması mı,
sevenlerin kurtuluşu, övüncü, kitabı mı,
sefer mi?
Uzayın - uzayıdır şimşek.

Neyi Aydınlatır Şimşekler

Sürüler gibi ölür gider
kimi sözler. Ve zaman
çöker üzerlerine kireç ve yağmurla.

Otlakların şurasında-burasında
fosfor kalıntıları, çiy damlacıkları
artı kuş, eksi gökyüzü.

Ölüler Kralının
düş kulesinde söylediği
ölü sözlerdir
bütün bunlar.

Biraz daha uzakta
hava boşluklarında
uyuyor uyanış beklentisi içinde
yaşayan sözlerin Kralı

Yıldızı Yıldızda Bulabilirsin Yalnız

Midye incisinden çıkmış
Deniz yıldızı aydınlatıyor deniz yolunu,
Gövdesi oldum düşüncemin
İlk kez yıldızlar arasında yol,
Dimdik duracağım zaman içinde
Ve ilaç bulmak niyetiyle
Beni ararsa eğer eğilenler
İşte o zaman dile gelecek
Unutulmuş bir çağ
Ve unutulmuş bir ulus
Yola koyulacak
Unutulmuş yollardan
Ve kendi izlerini arayacak
Bulamazsa eğer
Kuş olacak
Türkülerde yaşatacak varlığını
Güneş yok olursa eğer
Derinliklerine inip yeryüzünün
Topraktan çıkaracak güneşi
Yıldızı yıldızda bulacak
Yalnız.

A Bre Srebre!

Neden gözbebeklerinin gece tünellerinden bakıyorsun bana?

Seni buluyorum şimşeğimle
ve güne dönüştürüyorum a bre Srebre
Arktikten getirilen buz parçacığı
hastalık dumanıyla kararmış

Bir eyer buluyorum
ve şimşekten bir dizgin
enginlikler dağını
dizginlediğim
Hiç kimsenin hiçbir zaman açmadığı kapı
sahibinin, zamanının gelmesini bekliyor
Sevgi yüzüğünden geçmeyi
huy edinmiş balık
Su aynasında ateşten düğün
Dağılıverdik dünyaya
sen asker ben gezgin
Aynı manyetik elma çekiyor bizi
Kimselerin bulduğu in
acı ve hüzün kimselerin
Kendi payını aldı herkes güneşten
ve yandı
Güneş yine olduğu gibi kaldı

Neden gözlerindeki gece tünellerinden
bana bakıyorsun a bre Srebre
yoksa yaşayan bir şimşek olduğumu görmüyor musun?

Şimşeklerin Yapısı

U öksüren adamın biridir.
Tütün ve toprağın ruhları
savaşır durur içinde.

Kar ve ay doludur
söktüğü tekerlek.

E acılar içinde doğum yapan
bir kadındır.
Suyun mavi külünü
dağıtan
virüs ve şimşek.

Acı çekilen ve savaşılan
büyük yerlerinde tarihin
kayın ağacı büyür.
Yıldızdan gelen uyarısı Pablo'nun:

Şişman kasapların gölgeleri
kol geziyor
dünyada.

Tükenmez gücünün kalçalarında
yol alırken dörtnala
gül rengine bürünüyor kar.

Vebanın şövalyesiyle
sevginin şövalyesi
savaşıyor
kuşun yüreğinde.

Kırıp geçiriyor ekinleri
dörtköşe bir şimşek.

Savaş Şimşekleri

Zaten bilemezsin sen uykuda
nereye kadar uzar gider
yaşayanların zamanı
ölülerin zamanı nereye kadar

Güneşin ve düşün
gölgesinin düştüğü yere kadar
saplar durursun hançerlerini
ya nereye vurdu yıldırım, nerede karardı gün
ağlama duvarı hangi duvardı

Şimşeklerin
beyaz odasına çıkıyorsun

Ağlamanın öpücüğü
ve adımları ayrılığın
seni izleyen.

Bulut

Büyük bir sözde bir büyük
suda büyük mağarada
bulacaklar temellerini
O büyük söz ilkönce
kuruyacak büyük gövdeye dönüşecek
büyük kartal olacak sonra
bulutun yuvasında yumurta
Yumurtadan çıkınca söz
büyük beyaz taş olacak
bir büyük ırmakta - ses.

Gökgürültüsü

Çocuğun ilk sözleri gibi yapraklanmış orman
Şu yokuşu bir tırmanayım hele, tepede
rüzgârdan bir çocuk bezi bulurum terimi silmeye.
Tanrım,
birdenbire görüyorum her şeyi
ve bahar gökgürültüsünde
sesini duyuyorum canlı her şeyin
Yeraltı krallıklar üzerinden
uçarcasına yürüyorum
Gördüğüm ve duyduğum her şey
madem ki benim, yalvarırım, Tanrım,
hepsini elimden al
sesten ve dinlediğim gökgürültüsünden mada.

Yıldırım

Havada yanık kokusu
Mavi olacak acının alevi
Yukarılara kaldırır bıçaklarını
gizlenemediklerinde ağaçlar
Büyük bir çılgınlığa kapılır hayvanlar
Orman üzerinde baharı ıslıklar bülbüller
Renklerini soyar otlar
benim kanım kaynar
Yıldırım ölülere düşmüş
zaman kapılarını açmış onlara
Sesini nasıl geri verebilirim
ey korkuya kapılmış ot
seninle helâlleşebilmek için
Hafif yersarsıntısı
uykudan uyandırıyor beni.

Savaş Manzarası

Evde bir çocuk bezi buldular
paramparça olmuş ağlamaktan
Of aman evde...
Horozlar kanatlarıyla
kestiler türkülerini.
Ödünç ateş alıyor köyde köylüler birbirinden
Balmumuyla tıkıyorlar
çocukların kulaklarını
gökgürültüsünün uğultusunu duymasınlar diye
Karanlık kulelerden akıyor Vardar
Dönüp dolanıyor etrafımda
can çekişen ay ve güneş
Güller ve silahlar
Kızcağızlar saçlarını yoldular
toprak kokan gül ile
çıkabilmem için gökyüzüne
siyah merdiven ördüler ben delikanlıya
Mumu söndüremez fırtına
Savaş alanında uyuyor güvercin.

İki Tanık

Bütün savaşı gördün sen
bense ayrıntılarını yalnız.
İkimiz de bir şey bilmiyoruz.
Kendinden bir renk katıyor
herkes gördüğüne
ve biçim veriyor böylece gününe.
Mücevherlerle oynuyorum uyumadan önce.
Sen uzaydan haber getiriyorsun
bense akrabalarımdan haber bekliyorum.
Kokular değişti,
ey kucağımda uyuyakalan
Karadeniz ayı.
Tufanın yetimidir gölge.

Uyarı

Taş beşik başında
Üzülme sakın, ilenme sakın

Durdurma yanından geçen yolcuyu
Acının kutsal gizini taşıyandır o yollarda

Dinmek bilmez ateş ve su
Dalga gelinceye kadar kıyıda kal

Unutulmuş bir çan
çalıp duruyor sesinin derinliklerinde.

Dehşet

Karanlık.
Burnunun ucunu bile göremiyor insan,
kalkmış türkü söylüyorsun oysa sen.
– Hadi ölüversene artık,
diye gaklıyor karga.
– Duan batsın,
sen de türkü söyle artık
günün ağarsın.
– Türkünün dehşetinden
çıkıver, kökün
tepesinden iniver;
türkünün
dünyanın neresinde
yankılandığını işitebilmen için.
– Hadi ölüversene artık,
diye gaklıyor karga.
Karga,
sen de türküye dur artık
kes şu gaklamayı ya da
konuş insansan eğer.
Hava başka yere akıyor.

Dağa Giden Yol

Bulacağım yıldırımın kırmızı taşını
ey kurumuş bitki
Sigara saracağım senden
ve şimşekle yakacağım
Gök kuşum kötü alametten dem vuruyor
Geccleyin su içme
ey nallanmamış atım
Beni eve götürcmczsin
Büyü gömmüşler cvimin tcmeline
Ayaklarımı kesti yeraltı rüzgârı
Tcpcdcki yıldız bahçelerindc
gül döşcktc yatacağım
Varsın mum yaksınlar alnımda
ve dolu paramparça etsin bcni
Kök salmaya hazırlanırken hcnüz
köstebeğim geldi
Ağırlıktan gebereceksin ey nallanmamış atım
Yoluma set çekiyor davar
Şimşek gökyüzünü yakmış
Başıma üşüşün iki gözü iki çeşme taşlar
Horozlar ötünce bilc varamayacağım evime.

İki Değirmenin Şiiri

I.

Tıkırdamıyor değirmen taşı
buğday tanelerini saymıyor yaşlı değirmenci
yalnız şimşek çakıyor dağbaşlarında
ve kırmızı yaz suları akacak bir süre sonra
ve unutulmuşluk ırmağının dibini
örtecekler mil ile

Yıldırıma hedef olan paslı terazi
dağın ağırlığını
tartıyor bir kefesinde
gökyüzünün ağırlığını
öbür kefesinde

Buğday çuvalları yüklü
atların bağlandığı
yaşlı meşe de kurumuş
Burda un elenmiyor artık
ekmek de yoğrulmuyor
savaşlarla düğünlere
Şimşek ve ışıltısı yalnız artakalan
ocağın direkleri üzerinde
Bir dönemin, bir çocukluğun
özü yazılıdır
değirmenin unlu yazmasında.

II.

Biraz yukarıda, taştan ve ağaçtan
ve ırmağın dibinden çıkarılmış
damında parıldayan
tek tük altın kum taneciğinden yapılmış
başka bir değirmende
bahar gelince menekşe yaşamaya başlar

Yazın gökyüzü ve toprak kuruduğunda
ve çağlayanlar buharlandığında
değirmenin üzerinde
gökkuşağı belirince
tütün yaprağı gibi sararmaya yüz tutar penceresi
ve insan sanır ki bir aziz ya da
masallar diyarından biri yaşar burada, ama bu da
terk edilmiş
küçük bir dağ değirmenidir yalnız.

Gezgin Dize

Ve şimdi her yerde
benden söz ediliyor Tanrıymışım gibi.
Bir kuş izi bıraktı çocukluk
gökyüzünün derinliklerine uçtu sonra
ve oymağın kanlı ayıyla
nikâhlandı.

Dalgaları kim toplasın,
kim karşı dursun aklın şimşeklerine?

Köstebek-yıllarım
bahçeye yerleşti.
Soğuk eğreltiotu dehşet bir alev,
suları serin pınar akıl açıklığı gizliyor içinde.
Çarmıha gerilmeyi kabul etme soyun sopun çoğalmadan.

Sevincim yıldızda konaklıyor,
Türküm cehennemde,
toprağım evsiz barksız.

Berrak deniz henüz şimdi
bulanık görünmeye başlıyor denizcinin gözüne
Rüzgârda dinleniyor ruhum,
halka iniyor düşüncem.

Güneşle sarmaş dolaş
yollar var içimde.

Yalnız olmak imkânsız.
Kaçış düşüncelerde şimdi -
gecikiyor şimşekler.
Görüntü de burda işte:
İzin ver acının bezeklerini çizsin yürek.

Şimşekler Kaynağı

Topraktan da insandan da
Gökyüzünden de kuşlardan da
Yellerden de hayvanlardan da
Yeller arasındaki bitkilerden de
Şimşekler çakar

Taşlardan da;
Ölümde de boşluklarda da
Çokça ışığı vardır şimşeklerin.

Şimşek Söylenceleri

I.

İnciyi sev diyorlardı bana
kuru dallar topla ateş için
ama ben yıldırım taşlarını seviyorum
ülkemin şimşeklerinin ışığını bir de
karanlık çağlar gelebilir çünkü
ve tufan öncesindeki gibi insanların
aklı karışabilir ve şimşekleri
şimşeklerin ışığını sevmezsen eğer
nasıl savunabilirsin kendini?

II.

Sonsuzluğu
içinde taşıyan
ey şimşek
hangi çağlardan gelir kokun
yüzyılın hangi boğazından ulaşır sesin
hangi çiçekten doğar gençliğin
bilmiyorum

Yüz top uğuldarcasına
görünür ve seslenirsin
dağın ardından ey şimşek

Tanrıların barınaklarını
ve orda, yüce dağlar arasında
çocukluğumun avlusunu
aydınlatırsın

Yüzyılların ötesinden ateşten çekirdeğin
kimin sevdasını taşır durur
ey şimşek

Gönlümün dostu ol
türkünün dostu olduğun gibi.

III.

Acı vererek
kök salabilecek
her şeyi
söküp at içinden

Çek üzerinden gökyüzünü
ve kendi yıldızına
geliver
yaya bile olsa.

Servet

Servetim
uyuyan zaman katmanı,
yel ve iğne
şimşek ipliği bir de.

Mandanın kulağının yanıbaşından
sessiz ırmak akıyor -
çürük diş içinde top gürlemesi

Örtüyor Gökyüzünü
(akmasın diye)
melekler.

Daire

Dağların yerini değiştirdim türküyle
yükseklerde oynanan bu oyunda
aynamı bıraktım
kaynağımı
ve bir çivi çaktım
dağların duvarlarına

Temmuzda beyaz kelebek
dağ başında uçuyor
sayarak yaban çiçeklerini
sıcak hava akımlarının önünde
metallerin ve güllerin
sesiyle geliyor tornado

Dağ rüzgârlarının dairesi...

Oyun

Ateşle oynuyormuş ağaç.
Ve yanmış.
Külle oynuyor
aydınlık:
Yeşil bitsin diye siyahtan.

Oynamışlar gökyüzüyle yeryüzü.
Yeryüzü yıldızlar arasında kaybolmuş
Gökyüzü inivermiş köklere.

Fırtınanın ateşten yumurtası
ve kutsal yumurtası yılanın
değdi değecek birbirine.

Masal

Güneş ve ay çalan bir kız
çıkacak karşına yol ortasında
boynunda capcanlı gümüş gerdanlık

Uzun yolculuğa çıkarken
al elma armağan eden
bulutlu düşünün
resmidir o sadece

Boran ortasında eğer
öten bir kuşla karşılaşırsan
bileceksin:
Şakır şakır şimşekler
süpürmededir köyünü.

Ölüm yumurtasından -
hayat doğuyor

Kuşla
yolculuk ediyor
taş kanatlı
köyün.

Su Solmaz

Uzaklara gidiyorsun.
Başıboş dolaşıp türkü söylüyorsun.
İğneye iplik
geçiriyormuşcasına
dikmişim gözlerimi sana.
Uzaklara gidiyorsun,
kuşlardan uzaklara. Başıboş dolaşıp türkü söylüyorsun.

Gök gürültüsü
ve kilitli ev.
Yanlış zaman, bereketsiz yıl
senin türkünün seçtiği.

Kervanlar geçiyor, yenileniyor yol işaretleri,
Bazıları deniz kenarında,
dağ başında bazıları,
yetmiş kent,
aynı sevda türküsünü söylüyor:
Su solmaz.

Anahtar

Odak

Taştan zarif bir şey yap bana
bir iplik çek yıldız yumağından
sessizliğimi sesine bağla
beni sevdaya taşı
beni bütünlüğe götür

Yan yana diziver anahtarları
Varsın kan kandan döllensin
Ölülerin işitimini geri vermeye
gelmiştir artık
güneyli davulcular

Bir kıvılcım uçuşuyor yarıgecelerde ve öğlelerde
Aydınlığın anahtarını koruyandır o
İçimdeki güneş şiire mahkûm

Buluş

Kilise kilise içinde
kapı kapı içinde
anahtar anahtar içinde
yıldız yıldız içinde
insan insan içinde
hepsi toprak altında.
Yüz kiliseye bir gökyüzü
yüz savaşa bir deri
tek bir dua yok ama.

Anahtar

Bir sürü sözün hışmına uğramış ama
dağlara ezilmemiş
tufanlara dayanmış
dinozorlar yokolmuş
birbirini izlemiş iklimler
tomurcuk bağlamış
tayfunlar ve çöller
hep anahtar gagalamış korkunç kuşlar
sevdalılar yutmuşlar
püskürmüş yanardağlar
bellere bağlanmış
eşik altında, topuk altında gizlenmiş
nice değişimler görmüş geçirmiş anahtar
gövdesini korumuş
paha biçilmez - yalnızlığı bir de.

Tanık Anahtar

Kendi bedenini
görmeden
gecelemek zordur
gözbebeğinde

Beyaz kelebeği avlıyorlar

Beyaza göre bütün diğer renkler
yırtıcıdır.

Anahtar Yuvası

Çağın yanlışlarını
bilen adam
evden çıkmıyorsun hiç

Bir köşede - su
bir köşede - ateş
Tek tük sözcük damlarda

Küçücük bir yatakta uykusuz
kalbim yanında geçiriyorum geceyi
Kem güçlerden
koruyorum sevgimi.

Kar Anahtarı

Susamışlık ve unutulmuşluktur
karlı yollarımın getirdiği
Kesilmeyen akım gibi
hacca gidilecektir bu yollardan
ve çok çok yüzyıllar sonra
yıldızdan ayrılacak
bir anlığına suretim
ve yürüyecek yine
aynı işareti taşıyan çağım
güney dağlarının
karlı yollarından
tıpkı bir zamanki gibi
havanın bir zerresi bile
mayasıdır değişimlerin.

Peyzaj

Sıfır ve kar.
Kar ardında
küçük küçük köylerde
ısırganlar yeşermiş.
Dağ kesiyor önünü uzak seferlerin
Hanibal'ın yolunu Alpler
Büyük İskender'in yolunu - Himalayalar
kestiği gibi.

Bulunan Anahtar

Başka çağın haritasında
bir anahtar buldu çocuk
yuvasını açtı
sözleri açtı
kovdu hayaletleri

Anahtarın manyetik alanı
demir güçleri çekti
demir giysilerini giydi
çocuk ve türküye başladı

elinde bulduğu anahtar
dilinde bulduğu türkü
önünde bulduğu yol

Dünyanın Anahtarı

Eve bağlanacak biri değildim hiçbir zaman
dünyayı dolaşmak kendimi açmaktı bütün çabam
Pas yapışır yakasına bir yerde oyalanınca insan
Rüzgâr, at, tomurcuk
durmak bilmezler tek bir an
Hiç durduğu yoktur denizin de.
Anahtarı ve atılacak adımı bulurlar kendilerinde
kuvvetleri de vardır her zaman
acımaya ve döllenmeye
Uzaklardaki yıldız
komşumdan yakındır bana
beni koruyandan da
beni arayandan da
Akşam soframda
yedi tabak içinde -
kıtalar gürülder durur.

Sürgün Anahtarı

I.

Kızılcık da taş da demir de yok burada
Onca yıl geldi geçti
ve hayatlarınız hakkında
çok şey bilmemem öyle acı
Yılda bir defa görüşebilmek
o kadar kısa bir süre ki
unuttuğum bir şeyi
hatırlamama yetebilir ancak
ve yine görmüş sayılmam sizleri.

II.

Konuşmadım sizinle uzun zamandan beri
ne de meyvenizi tadabildim zamanında
Zaman pazarlarında yoktunuz
Düşte ve ateşte görünüyorsunuz gözüme
ey taşlarım benim ey rengârenk taşçıklarım
çocukluğumdan yanımda taşıyorum sizi öylesine özgür
ve siz dağılıvermişsiniz dünyanın dörtbir yanına
tıpkı gökyüzündeki yıldızlar gibi
büyük evimin temellerinin
sınırlarını belirliyorsunuz yalnız.

Anahtar Menderesleri

Başka insanlar başka çağlar
gelecek buralara. Şimşek çakıyor
zaman kötü değil ama.

Boşluğa türkü söylettim.

Kendi içlerinden akar bazı ırmaklar
Yaşamaya başlar menderesleri
su kalmayınca yataklarında.

Ateş

Ateşlendim
doksan dokuz dereceye çıktı ateşim
Yüzüncü derecede kaynadım
birer birer taktım anahtarları
güzelliği açtım
ve baharın ilk gününde
güneş kızımla göründüm
Kış kısırdır, dedim kurtlara,
Pamuk Prenses'i korumasını
bilmeyen bir ninedir. Cücelerse
kıskanır dururlar prensi.
Hadi benimle gel, büyüyeceksin
Onlar ölü bir masalın anahtarıyla
kilitlemek istiyorlar seni
bense yaşayan anahtarıyım sevginin.
Hadi benimle gez dünyayı.

Elips I

Beni düşünde gördün
bense Kuzey'de
çalışan
ölüm saatlerini duydum
senin nasıl savaştığını
engin alanları nasıl açtığını,
oğlunu görünceye kadar
gözlerini örtmesin diye
büyük gölgeyi nasıl kandırdığını da
sonra o büyük gölge
sonbahara dönüştürdü baharı
ve kapattı cümle yolları
sana ulaşabilmek zorlaşsın diye,
üzerinde mıhlı gibi yattığın
acının tahtına ulaşabilmek gibi
ilk bahar açan bir kiraz dalcığı yalnız
avuç içindeymişcesine titreşiyor taş üzerinde
ve senin Ruhunun sesinden
soluyor bahar havasını.
Yere basıyor bir ayağıyla
havadaki melek.

Elips II

Biz buralı değiliz
niyetimiz de yok burada kalmaya
Sözlerdir kalacak olan
yeller gibi başıboş dolaşıp ulumaya
Çocuklarını almaya gelecek
uzak bir sevgi
ve birbirine daha yaklaşacak
bütün yıldızlar
Bütün düşlediklerimiz gerçek
olacak İçimizde söz yerine
atomdan arınmış müzik
geçmiş bir zamana
ağıt yakacak.

Elips III

Duvar ardında gürültü kopariyor,
patırtı ediyorlar durdukları yerde,
inip
çıkıyorlar
nefret merdivenlerini
kötülük sakinleri.
Radyumu çıkarıyorum
sözün içinden
ve ışınlıyorum
bu eşekarısı kovanını,
Çayır kenarında
boynunu uzatıyor çuha çiçeği
ve bir kuzu meliyor.
Jüpiter ile Satürn
dirseklerini dağa dayamış
tok seslerinin
ipliğini sarıp duruyorlar.

Elips IV

Yıpranmış, kuvvetten düşmüş
ne varsa çıkarın
evden - güneşe
öğleden sonra da
yıpranmamış ne varsa
eve getirin
Nöbeti
lambaya verin.

Elips V

Üç alan, üç mühür, bir koku.
Bir alevin açtığı:
tunç alan ve sefere hazır ordular.
İkinci alevin açtığı:
çocuklarla meleklerin oynadığı
beyaz alan.
Üçüncü alevin açtığı:
Birbirinin üzerinden atlayan güçler.

Elips VI

Bana bir türkü söyle
yolları açan,
atı dörtnala süren
senin peşinde ateş,
benim peşimde su
biz iki yolcu
karşımızda tek ayna
Yollar boyunca hey
acılar ve büyük sular
gümüşten uy bakırdan
yüksek dağlar dövüyor
derin pınarlar açıyor,
yeşil gözlüm.

Elips VII

Taştan ateşten
sözden süzgeçten
kaynaktan
gümüşten bir tel su
sıçrayıp duruyor
taşlarda kablarda
böğürlerde

ne avuçtan ne tastan
içilir gibi değil
bu su bu deli kadın
kendi kendini içiyor
yıldızlar arasında oğlunun
kaybolmasından korkarak

yüksek karlar-yüksek otlar
meşe sürgünü getiriyor saksağan
bir ıslık ki sormayın
(saç altında tepside - müze)
(anahtarın altında - cehennem)

Elips VIII

(*atalarıma*)

Şimdi onlar
acılardan arınmış
çocuklar gibi kaygısız
uyuyorlar
yan yana
taşlardan farksız
bense türkü söylüyorum onlara
bin yıllık bir ses ile.

Elips IX

İki büyük tabak:
dopdolu dursunlar öyle
biri sağlara
ölülere öteki.
Bir yıldız açın
çiçek ve güneş taşıyın
yol boyunca yanınızda
ve her evden birer tatlı söz
almayı da unutmayın:
gönül türkü söylesin
acı duyulmasın hiç.

Elips X

Bir yağmur damlasının
sürekli damladığı yerde
kaynak vardır
ve güneşin kafatasına
bağlı
bir bakraç
bir de süpürge ocak başında
yangınları süpüren.
Yıldız bitkisidir süpürge.

Pyrrhos

Varsın ışısın bütün takım yıldızlar gökyüzünde
ve yeryüzündeki bütün ıvır zıvırlar. Duyulsun
Taşların müziği, bayram edilsin
Maske arkasına gizlensin güneş
Elinde meşalesi

Boynuz çalarak Gecenin geldiğini haber veriyor nöbetçi
Çiyden yakutlar süslüyor alnını
Aydınlıkla karanlığın bu oyununda
Dalgalar deliriversin
Kum zerresi dönüversin kayaya

Çölde içi kararmasın güneşin.

Huzursuzluk Zamanı İzliyor Yıldızımı

Sessizce hiç fark ettirmeden gitmeli insan gidecekse
doğan ay, batan güneş gibi,
yağmaya başlayan yağmur gibi.

Yalnız kedini götürmeli yanında,
dönüp de geriye hiç bakmadan.
Eurydike büyük bir sadakatla izliyor beni.
Kendi kendinden bile dinlenmelidir insan,
ölürken değil ama,
yeni bir sevgi bulmalıdır belki de.

Terk edilmelidir görünmez ağırlık yükleri
her ne varsa yeryüzünde canımızı sıkan,
gökyüzünün derman olamadığı her ne varsa.
Gitmek gerek rüzgâr gibi
ve susarken bile türkü söylemesini bilmek -
Huzursuzluk zamanı izliyor yıldızımı.

Tohum

Öğlende Uyuyan Delikanlı

Uykuya sürüklüyor seni
ölümün sesi
ey delikanlı
uyansana
Otlarla ve küreklerle seslendirilmiş tarlan var
Çiftçilerin üzerinde ekmek kırdıkları
büyük bir sofra sabah güneşi
Öğle gecenin siyah ipliklerini gizliyor
Taşlar ve ay gömmüşsün sen altına
Pusudan on süvari korku gibi
dalga dalga yürüyor dörtnala üzerine
Körpe bir bitki toprağa bağlıyor parmaklarını
ve bırakmıyor seni
gün ortasında karanlık bir öpücük
kondurmadan ona
Ölü sevgililerin korosu işitiliyor otlardan
Uyansana ey delikanlı
Asma ağacından yapılmış geminin
boğazı tıkandı açıldığı denizde
Zaman olur ki her şey ölüdür düş yüzünden
Zaman olur ki deli miyim diye sınarım kendimi

Bu karanlık gecede
seni uyandırmaya geliyor birçokları
Sen yıldızların haritasını çiziyorsun
derin derin soluk alarak
Uyansana ey delikanlı
ve düşlerini anlatsana bize
güzel bir at üstünde Jelezna Reka'ya gideriz sonra
bizi serinletsin diye değirmenlerdeki rüzgârlar
Yaralı bir çiçekle ilikliyorum yelden gömleğimi
ve eve giriyorum ey sevdalım

Madem ki uyanamıyorsun ey delikanlı
söyle bana nasıl bir içkidir düşünde içtiğin.

Doğa Gibi Ol

O an geldiği zaman
Gözlerinde Doğanın yeşil ateşiyle
İç güçler harekete geçirecek seni

Uçuver sen ve ekiver kendini
dünyanın her yerine Senin köküne,
bakışına talip çok ülkeler ve uluslar var

Sen Doğa gibi ol
ve yol göster
küçük şeylere
kendi zirvelerine
ulaşabilsinler diye.

Tarih

Daha zor gelir bize
bulut sürüsünün böğürtüsünü
alacalı tohumları açıklamak
Gizlediğin nedir güneşinde
Hesaba katılmamış bir günbatımı mı
Güneşin kenarlarında bir ev yapacağız
Renklerin sürüldüğü ikona köşesinde
sığınma hakkı tanıyacağız denize
yeni bir gece yaratacak
tohumun gölgesi
ve yeni giysiler giydirecek yıldızlara
sonra güneş
yeni yurdu bilecek beni.

Kutsal Tohum

İnsan ve kış Zaman içinde
Zamana uğruyorlar. Orada
üzerinden uçuyorlar, gözetliyorlar
ekmiyorlar, biçmiyorlar
dokunmuyorlar bile ona.
Kutsal Tohumdur o
kötü zamalarda da karanlıkta da
her daim ışıyan
ve yollarda
insana görünen
Tanrı suretine bürünmüş
o Kutsal Tohum toprakta da
havada da suda da
o Kutsal Tohum
hareket eden her şeyde
hareketsiz o Tohum
Dağlardan gerdanlık yapmış
o Kutsal Tohum
kirpiklerin ucuna yuvarlanmış sonra
ve nöbet tutuyor
uykuya

Armağan

Hiç kimsenin gitmediği
yere
gidersen eğer
şiirin yankısını
getir bana
ve sus... sus...
Görmek istiyorsan beni
güneşe gir
bir desti soğuk su doldur
boğazımı ıslatayım
evlekleri açayım
sense destinle
yeryüzüne in
güneşten
Beni duymak istiyorsan
korkma sakın boradan.

Orak

Birçok şey telef oluyor etrafımızda
bizse bir karış toprak üzerinde
yüz yüze geliyoruz büsbütün değişmiş
Danimarka'ya gitti birileri
bir şeyler mırıldanmak üzere Elsinor'da
Diğer birileri son bulan uçuşların
tüy toplayıcılarıdır
ben herkesin yaşamı olan
havayı
yorumlamasını bilirim
Tek başına büyüyen meyvenin
genişçe bir alan vardır içinde
dışı zincire vurulmuş.

Sabah Tanrısı

Güneşi avucunda taşıyan
sabah tanrısından erken
uyanan kimsecikler yoktur
öğle olunca güneşi başına
öğleden sonra omuzlarına
akşamleyin koltuğu altına kor
ayak ve el parmaklarıyla
uçlarından gerdiği
gecenin karanlık örtüsü altında
tortop oluncaya kadar beden
örtü altında hiçbir şeyin
görülmediğini sanarak.

Rüzgârdaki Tohum

Ne verimli toprak bu
Savaşlara düğünlere
İlaç için taş bile yok

Burada kederlere

Tepe bile bulamazsın
Ulu dağ gibi yanında
Taşımazsan yüreğini.

Kanatlar

Geceden ve gündüzden geçiyorsun
hastalıktan ve sudan
yeraltı diyarlardan
kapalı olan her şeyden
kanla kanın nikâh törenlerinden
bulutlardan geçiyorsun
sofrada şerefe kaldırılacak
bir kadehin bulunduğu yere giriyorsun
güneşten ve aydan geçerek
hiç mi hiç eğlenmeden
İçindeki keşfedilmemiş yerde
oyalandın sadece.

Tohumun Sofrası

Varsın konsun
soframa
uzak diyarlardan gelen
yorgun ve aç
alacalı kuşcağız da

bir ekmek kırıntısı
varsın alsın
ve uçuversin sonra.

Kovalama

Ekmeğin tümünü yediler. Bütün hasatları
yok ettiler. Dağları yıktılar. Dört bir yana
savaş tohumlarını savurdular.
Ruhuna ulaşamadılar ama Tohumun.

Düğün de yaptılar çabucak. Yasayla
bağladılar erkekle kadını. Nikâhladılar
Kuraklık ve Tufanı.
Bir türlü bulamadılar ama sevgisini Tohumun.

Savaşçının Tohumu

Lânet olası gemi
bir parça kanlı toprak
kopardı dağdan
güneşin önüne fırlattı sonra
ve kanayan güneş
indi gökyüzünden
seninle
ve senin için savaşmaya.

Damarlardan akan
açlık nedir bilirim ben
Başka bir tohuma inat
çimlenen tohum nedir bilirim ben.

Benim tohumlarım
yılların,
yüzyılların
ve yellerin toplamıdır.

yıldızım

Doğurganlığı da kaygıyı da
sevinci de onuru da
taşıyorum zaman içinde.

Dölünü de haçını da taşıyorum
ülkemin -
Buradadır çektiğim acılar:

Taş altında gökyüzünde
beyaz örtülü döşekte
kanayan tohumun harmanı aynı.

Sunakta benim için
türküsü söylenir Sonsuzluğun.
Düğünüm ben.
Benim nişanımı taşır
bütün döl döş.

Ne kadar kararırsa kararsın her şey
yıldızım
daha parlaktır gittikçe.

Biri Kırmızı Biri Kara İki Horoz

Havaya fırlatılmış
kırmızı ve kara başörtüsü
Canın çıkacağı yerde
savaşa tutulmuş
kanı bozuklar
Bir haç çiziyorlar uçarken
Nereye kapatayım ağlayışı
nerelere gideyim
Bir Çingene kadını çalıyor canlarını
mor küçük mendillere bağlayıp
nehire dalıyor
kaybettirmek için izini
Üç Çingene çocuğu
üç sarı aynısefa
bedenlerinde yarı ölü canları
yıldızları okuyorlar
Sıcak kum içine gömün onları
üşümesinler diye
İki bando müziği geliyor kulağıma

Kırmızı köpük toplanıyor parmaklarımda
Neden ayırayım onları
Neden öldüreyim
savaş içinde doğduktan sonra
Soğuk horozibikleriyle süslü
çardaklarda oturuyorum
Kırmızı kuzukulağı sapları toplayıp
çiyi karşılamaya çıkmak için
hangi bulut altında duracaklarını
düşünürken çocuklarınız
yıldırımın mor taşları üzerine
kilim serdiniz
Ödünü bir ağaç kovuğuna
boşaltan
acılı baykuşun türküsü
uykunuzdan etti sizi
düşünüzden

Bahçeye gömdüm onları
Nereye kapatayım ağlayışı
nerelere gideyim
Gökyüzünde savaşıp duruyor
kırmızı ve kara horoz.

Çingene Mezarlıkları

Zamanın uyukladığı yerde
düşle gerçek sınırında
bir maden var
henüz dövülmemiş -
Çingene mezarlıkları ordadır işte.

Henüz sönmemiş
demirci ocağının ateşiyle aydınlanan
bir kızılcık ağacı var
Çingeneler gelmeden, kızılcıkları pişmeyen

Köy arazileri arasında
çekiç ve nal var yer altında
bir de yalım yer yüzünde

hiç mi hiç sönmeyen.

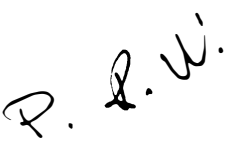
Yalnızlık

Gökyüzü biraz daha iniyor her an.
Gün büyüyor. Dilinin ucundan
kuvvet yağdırıyor ejderha söz.

Toprak yollara haber göndermiş:

Dönüver bir geceliğine
bahar açayım seninle
bir geceye bir yüzyıl vereyim sana.

Bahar bahar açıyor yalnızlık.
Bir çuval dolusu acı taneyi
yel değirmenlerinde öğütmek niyetiyle
yukarılara yukarılara çıkıyor duman,
ben artan tedirginliğimi
ay boşluğuna yığıyorum
ay ise karlı dağ başında
altın gibi parıl parıl

Yayılma

Kral'ın sarayı dar
yüzüğünü koymasına yer var sadece.
Körpe bir bitkinin doruğuna
sığınmak istiyor dağ
Temellerine inmek arzusunda ev
Yol olup uzanıyor gökyüzü

Damlalar da yarı yoldan
buluta dönüyorlar gerisin geri

Ateş ve tuz sadece
geriye kalan.

Köstebek

Fenerle geçmek bile
mümkün değil dehlizlerini
Tırnaklarla kazınmış
karanlığını okumak da
Arada bir belirir yalnızca
toprağın kokusunu hissettirmek için
Bir de yeşillerle güneşi
hissedebilmek için sırtında.

Balçık

Balçık ve tükürükten
yoğuracağım insanı
sonra da üşümesin diye
yeşil bir kuşak saracağım otlardan
Tepside pişireceğim onu ekmekle birlikte
canlanınca da
ruhuyla beraber
doğrulacak gölgesi
ve bulutlar kaplayacak her yanı
ocaktan aldığı meşaleyle
yıldızlara gitmek isteyecek
benimle insan
Birbirinin tıpkısı kimseler gibi
ayrılmalıydık oysa
ben kendi tanrıçamla gittim
dünyaya geri yolladım
insanı karısıyla
Sonra da topraklar arasında
en yalnız toprak olmasın diye
harman yerini, avluyu ve devleti
yarattım balçıktan
Mor bir sınır çektim
Bir beddua bıraktım geriye:
yeryüzü ve gökyüzünün güçleri
insandan başka hiçbir şey
yoğuramasınlar balçıktan.

Çömlekçilerin Türküsü

Çanak çömlek yüklü
atlar geliyor
gözlerinde kır çiçekleri açan
Güneş ve ay döşeli yolları

Şu yaman toprağın, uzak yolların
ulakları türkü söylüyor içimizde
Düşlerin renkleridir bizim örtümüz
Masmavi gökyüzü altında kızdan farksızdır
ince boyuyla, sesiyle vazo
İşte, bu toprak desti yüzünden
birbirinin kanına girdi hükümdarlar

Kırılgan toprak değildir bu
desti kırılırsa eğer
bir yıldız titreşir.

Tahıl yüklü
atlar gidiyor
gözlerinde kır çiçekleri açan
Güneş ve ay döşeli yolları.

Her Dem Tazenin Haritası

Ateş ve çiy kaplamış patikayı
sağında solunda her dem taze
yılan var az ilerde
ve taştan bir haç

Üç yuvarlak
akçesiyle sesin
üç dağı aştım
ve akçeleri okyanusun ötesine fırlattım
ve güneşi gerilerde bıraktım
ve güneşe
mor su gömleği giydirdim
düşüncelerimdeyse kendimi
deniz kenarında buldum

Gemi sesimdir

Taş kapılar ardında
rüzgâr
üç böğürtlen
ve bir kuş

Kozalakları deliyor yakıcı sıcakların
hasta halinle at üstünde nereye böyle?
Köpek bekliyor sessizliği
İki başka çağın iki kuşu gibi
karşılaşıyor
içimdeki yollarla
dışımdaki yollar
Üç nehir akıyor:

acı sabun akıtıyor nehirlerden biri
öd ve tütün akıtıyor diğeri
çakıl ve tedirginlik akıtıyor üçüncü nehir.

Dayan atım!
Kentler uzakta.
Birbirine dolanıyor nehirler.

Keten

Hiç kimse görmedi çiçeğini
hiçbir şey öğrenilemedi dağlarda
senin hakkında

Gelin görün ki
yeraltı dünyaları açtılar
uranyum kuşunu
ve keten çiçeklerini
buldular orada

Ölülerle konuşmuşsun
uykulu uykulu ve dinlenmeye
gidiyorsun yorgun argın

Enginliklerin düğmesini
gagalıyor bir kartal
ve şiddetli bir yel esiyor
kulağının ucunda

Keten süzgecinden
su içiyorsun sen.

Melek ve Ateş

Ateş dağında
menekşe deriyorum
Bir hızlı at
çepeçevre dolanıp dünyayı
yük yük üzüm
getiriyor sana
eski zamanlardan
Kara toprağın
merdivenlerinden
iniyoruz.
Yanıbaşından
akıp gidiyor
halk ve su
Zaman güzellik demektir
Fosfor ve sardunyanın
uzak izdüşümlerini
sana nasıl açtığını
görmüyor musun yoksa
ateş başındaki Meleğin

Çan

Bütün seslerin kalıntılarından
ve bütün vuruşlardan
gecenin birinde rüzgâr
bir çan döktü:

Gökyüzü kulaktır
Yeryüzü - ağız
Ürün çanın tokmağıdır
Sense genişleyip toplanan
derisin sadece.

Öğlende Uyanan Delikanlı

Kar yağıyor artık
soğuk ter kaplıyor her yanımı
ve kimsecikler yok gayrı
kara atlılar geçiyor dörtnala
pencere başından
Gönlüme körfez arıyor
gözlerin
ama ben burada yalnızım
sonbaharın sarı gövdesine bağlıyım üstelik
ve titreşip duruyor ruhum
daldaki yaprak gibi
Bir iç çekiş kuzeyde
daldan dala gezdiriyor sevdayı
Çakmaktaşı ara bul kendinde
kıvılcımlan
Güneş uyanık istiyor seni
düşüncelerde bir çam ağacı gibi
doğrulan
ey delikanlı

o toprağın meyvesinden al
ve eğilme sakın:
Her şeyi kırıp döküyor alçaktan esen rüzgâr
Önüne katıyor her şeyi hızlı akan su
Öğlenin manyetik dairesi içinde
dönüp duruyor ot bürümüş yollar
Hangi çeşme yanında bağlayayım atımı
hangi yıldızın doğmasını bekleyeyim
Hangi evde seninle geceleyeyim ey aşkım
Yıldızlar diyarında ötüyor kuşlar
yeryüzü ise oldukça dar.

Sevgi

Maya

I.

Uğursuzluk gibi bir şeydi gündüzleyin yıldızları görmem
Sana yaklaşıyordum ve karanlıkla, konuşmalarla
doluyordu parmaklarım
Tıpkı bir serseri gibi yalnız yatıp uyumaktan
korkuyordum yol kenarında
çünkü sarıkarıncalar çıkabilirdi karşıma, lime lime
edebilirdi derimi.
Ama sen göklere göklere kaldırıyordun beni
ve kuş gibi duruyordum kulenin tepesinde
bulutlarda parıldayan yıldırımı
gözlerim önünde söndürüyordu ruhum.
Bir yer seçtik. Bahçelere ve çanlara yetecek genişçe
bir yer

Meyve toplayıcısı gibi girdim bahçeye içim ıslık dolu

meyve yüklüydü senin her yerlerin. Etrafımızda hırsız
izleri fark ettim.
Parmaklarımız arasından geçiyordu şafak. Beyaz bir
çiçeği
toprağa gömüyordu cırcırböcekleri güzellikten yoksun
kalmasın diye kış.

Uğursuzluk gibi bir şeydi gündüzleyin yıldızları görmem.
Yolu açıyordum sana bir kötülük gelmesin;
soyumuzun ağlayışını duyuyorduk havada
Başka her türlü zenginliği yok ediyordum
yüreğimdeki yangınla.
Sen gelmekteydin ve ben ellerimi seriyordum yerlere.
Ey, yabani kekik kokan gökyüzünü
sallayan mağrur çanlar.

II.

Kutusunda, otların çiçekleri, deniz kabarması kapalı
sulara geri ver o göztaşını.
Ekinlerle olgunlaşıyordu yüreğim;
öğle sonrası saatlerde hastalıkları canlandırıyor
odalarda güneş;
bir çiçek koydum havayı emsin diye; çayırlarda danalar
yenişiyordu,
savaşa kokuyordu ortalık, görünmeyen savaşa, ardından
da düğüne,
kral ve kraliçe gibi doğmuştuk çünkü Mayayla ben
deniz kabarması kıymıştı nikâhımızı, yağmurlar
mahvetmişti bizi.
Bir kırmızı meyve aydınlatıyor yatağımı. Ormanın bir
gölgesi
durmuş penceremin üzerinde.
Ormanda gizlice buluştuğumuzda bizi gizleyen o aynı
gölge.
Kızılcıkların sarı çiçeğinin karlara damladığı aydı bu.
Aşkımızın ayıydı bu. Siyahlara bürünmüş rahibe gibi
yüksek çiçekler arasında geziyor ay. Nereye
gizlendiğini soruyorum yerçekimine
oh Mayam benim, çiyim ve ateşim
kabarsın ekmek, taşsın ocakta kaynayan süt.

Boşuna. Tiyatrolardan gelen dramatik bir gölge
yolunu şaşırmışcasına gezip tozuyor yollarda.

III.

Savaşların orakçısı,
Samuil'in* savaş güllerini kokluyorum,
Vücudum kaybolacak düşlerde
ama mor ıslığım kalacak
kuşları korkutmaya.
Ocaktaki kordan tanıyorum
ormandaki ağacı.
Dilleri altında
ölülerin sesini koruyan
yılanlarla eve giriyor yaz.
Yüksek yüksek ekinler arasında
tufanlarla denize açılacak gemi,
Ah, ağlayan zavallı çocuk,
öğle sonraları avare avare gezen

ve güneşe destanlar yazan delikanlıdır baban.
Seni tepede, mor menekşeler arasında uyutmalarını
istiyorum

* Makedon kralı (976–1014). (ç. n.)

güneşin büyütülmüş güzel resmine
ve çiftleşen arıların balının ilaçlı rengine bakmanı bir de.

Kısalıyor gün. Körlük çöküyor her yana.
Kaybolan görünümlerin aşığıyım şimdi ben.
Ot, gövdesiz ve geleceksiz duman.
Ekinler içinde uyuyor çocuklar ıslık çalan dudaklarıyla

ve düşlerinde üzerlerinden uçan
kuşlara isyan ediyorlar.
Ben uyumak üzere olan delikanlı
bir bir öpüyorum dargın gülleri.

Delikanlılaşmak

Duy benim tok sesimi, benim yüzümle görün
ve düşüncelerimin gezip tozduğu yere git.

Güzel bir hava muştuluyor
yapraklarını kapatan çiçeğin gecesinde
dişi organların birbirine çarpması

Avuçlarımla örtüyorum ayak izlerini.
Topluyorum
üzerine bastığın toprağı
ve yol yapıyorum.

Duy benim tok sesimi
ve sessizlikten kaçıver.

Resim

Acı oyun oynarken
hayatımla
hayvanların ve otların
dilini öğrendim
günlerce gecelerce
sürdü sıtma
yüzünü buluncaya kadar
bin yıl yaşadım
ve seni çizdiğimde
bir çocuk gibi
uyuyakaldım yanında

Da Vinci'nin Son Yemeği'ne
davetsiz git
al bir lokma ısır sonsuzluktan
ve hiç utanma

Fırtınalar ve olayların ardında
bir başka güneşin yakıcı sıcaklığı var.

Yılanın Bilmediği Güneş

Bir karanlık kulübe vardır
ve yılanın bilmediği bir güneş
ışır durur damının üzerinde.

Ve bahtıkara bir ulus vardır
bu güneşi arayan.
Ve bir güneş-kız vardır
deniz sahillerini beraber gezeriz
sesimiz taş ormanın tutsağıdır.

Bir güneş vardır yılanın bilmediği
hiç batmayan bir güneş.
Bir zaman vardır
yalnız benim kulağıma türkü çığıran.

Vardır, güzellik de vardır
Mutlaka
karanlık kulübesini terk edip
benim yıldızıma yerleşen.

Prens

Bu taş sana dar geliyor prensim
mümkün değil bu yüzden
prensesini okşayabilmen. Ne kış!
Manzaralara orak sallıyor prensesin.
Koca bir yüzyılı geçti feodal baharın
Hâlâ hayatta olanlarda
unutmuşsun ölümün örtüsünü
Ne berbat kış!
Kılıç tekerleğe dönüşmüş
oysa sen ağzını bile açmıyorsun.
Acıdan başka
hiçbir şey ölmez prensim.

Gezip Tozmak İstiyorum

Ünlü harfler
sesinin
büyük sıradağları

Gezip tozmak istiyorum
sende kendimde
Yanıp kül oluncaya kadar
gezip tozmak istiyorum hayatında
ateşte gezip tozmak
susuzlukta fırtınada
zamanın umutsuzluğunda
gezip tozmak istiyorum
tırnağın ucundan dağın tepesine kadar
yeşil otlar arasında
gezip tozmak istiyorum aydınlıkta
vücudumun her uzvuyla
her sözle
gökyüzü yeryüzüyle birleşinceye kadar
gezip tozmak istiyorum
beni görsün diye yaşayan her şey
beni duysun diye ölü olan her şey
Gözbebeğinden geçen dalga
gördü seni
gezip tozan çocuğun
saçları ağardı gezip tozmaktan.

Beatrice

Yer değiştiriyor zaman içinde
aşk, cehennem ve sürgün.
Kulelerde arıyor seni sesin oku.
Anahtara dönüşüyor dalga
açarak bütün yatakları.
Öğlende ad takılıyor çiçeğe, nikâhı bozuluyor
yarı gecede, şafak sökerken kamçılanıyor. Sevginin
adı buharlanıp başıboş dolaşıyor bulutlar arasında.
Beatriçe beliriyor. Gözyaşları toprak üstünde,
deniz üstünde. Yücelere fırlatıp atsın dalga beni.
Siyah giysiler içinde acı seslerin fırtınası içinde
Beatriçe'nin peşinden yürüyorum. Sevecenlikle
örtüversin beni bu yüzyılın rüzgârı. Varsın
gözlerimiz yerine, yıldızlarımız
göz olsun yüzümüzde. Bora
ya da meleğin gelişidir Beatriçe.
Cehennem kapıları önünde: kar, haç, deniz.
Beatriçe'yi çağırıp duruyor
bahar tutsağı sözlerim.
Kar tanelerinin tutsak ettiği düşüm
erisin ve götürsün seni

suların terk ettiği gemimin beklediği
güneşin gönül okşayan kafiyelerine.
Zarif noktacıklar bırakıyor derin üzerinde
anımsamalar. Gül solmaz beklemelerden.
Bana katılıyor siyah giysileriyle
kar taneleri. Acı-yengi, senin beyaz
yüzün. Ay ışığı altında üzüm
yeşil sıvılarla emziriyor gökyüzünü.
Güzellik gök gürültüsüdür.
Ölü öğle sonralarında
yürek titreşimlerinin fırtınası kopuyor.
Çektim siyah örtüyü
ve deniz kıyısında durdum.
Uyusun dibi denizin.
Varsın söylenmemiş sevdam
emsin güzelliğinin mayasını.

Katır

Her yılbaşı
zamana çifte atan
birer yeni katır doğar
Dişlerinin dişlisiyle
çenesinin hortumuyla
inada devam eder
Bir katır her yılbaşı
iki kat yük taşır:
eski yılın inadı
ve sevgisi yeni yılın
Yol alırken Samanyolu'na.

Türkü

Ganimete sayma beni,
Savaşa mahkûm et. Savaşçınım senin.
En büyük ve en küçük kuvvetle
başbaşa bırak beni
otlaklarında savaş meydanlarında dünyanın
sana türkü yakayım.
Sen sevdamsın benim dölü yüreğimin.
Ganimete sayma beni.
Zamandan uzak yollara düştüm.
Sevgiye dönüyor bedenim
ve türkü söylüyor yabanlarda.

Gülün Şatosu

Ateşin kara atlısıyım
Gece gölgesiz
Gündüz bedensiz
Henüz doğmamışlarla sevişirim
Ama orada orada
Vücudunun kavuştuğu yerdedir
Gülün şatosu.

Sev

Altının kötülüğünden güzel çamuru sev
küçük keçiyollarını
ve büyük adamları sev
özgürlüğünü koruyan
atalarının
tüfeğini sev
traktörü de atı da
sev aynı ölçüde
uçakları da
tarladaki böcekleri de sev.

Angelina

Korkuyorum geceden
gündüzden daha da çok
Kimseye göstermeden kendini
önce benim içimden geçer bahar
Ne biçim kılıçsın sen böyle
kendi kendini dövemedikten sonra
Ne biçim güzelliktir bu böyle
kendini gözyaşlarına boğduktan sonra
Deeeh nalsız atım, deeeh!...
Kara gözlerime
bahse giriyor dostlar
Bolen Dojçin* sahi hasta mıdır
Ne biçim sözsün sen
şiire uçamadıktan sonra
Ne biçim yolsun sen
yoldan felâketi
kovamadıktan sonra
Deeeh nalsız atım, deeeh!...

* Makedon halk edebiyatında adı geçen bir halk kahramanı. (ç. n.)

Kuvvet

I.

Bir kuvvet var
zaman zaman
dağları titreten
olmadık kapıyı açan
ve gözden ışık saçan
Görmediğin ne varsa
görmelisin
çekip gider sonra o Kuvvet
ne güneşe ne dünyaya
dokunmadan.

II.

Ey soğuk özlem,
sana verdiğim ne bilmiyorum,
bilmiyorum benden aldığın ne
ama seninle karşılaşmak için
köprüyü geçtiğim anda
kıyıları birbirine bağlayan
bir Kuvvet var
oysa önüne katıyor her şeyi
yüreğimle mağaradan
akan su
Köprü ve Kuvvet yalnız geriye kalan.

Üç Ev

Sarardı yaprak
beyazıyla kış geldi
yağmurlar yağarken
beni bekle
demiştim sana
en kötü zamanda geleceğim
bir gram altına
al elmayı almaya
üç evde
tek bir kadın
yalnız
ve kara.

Buzul

Yakıcı güney sıcaklarının
evisin sen, ocağı kışın
acısını açığa vurmayan
hiç erimeyen buzul.

Buzlu tutkular yanardağı
sevdalı gözlerin gözbebeklerinde
yanan bir alev gibi buzulda.

Sevda alevlerini
toplayıp duruyor bu buzul
beyaz kanatları altına uzaklıkları
habire toplayan kuş gibi.

Ben de sık sık temmuzda
her dem taze ve fesleğen yetişen tepelerden
geçerim, yanımda buz parçaları
alnımı serinletirim arada bir:
buzul etrafında
kara kara bulutlar döner durur.

Şimşekler korur
tertemiz güzelliğini. O buzul
o derbederi bilgeliğin
serinlikle besler dünyayı.

O buzul
Doğanın o beyaz parçası
açlığın aynası
taşı ve köpüğüdür
düşlerin.

Yankı

Ordularla karıncalardan başka
hiç kimsenin ayak basmadığı
o yerde özlem var
ve gökyüzünün
üzerine kederini öğüttüğü
koca koca kayalar
Ters talihin yerlerinden ettiği
ve yine ters talihin geri getireceği
insanların terk edilmişliğinin huzuru var orada.
Yabani çiçekler arasından geçen yolumdan
sakın çevirme beni yabanıllaşabilirim evde
Sesime ses verdi doğa
söylediklerimi duyduğunu bildirerek
ve ben dağın tepesine çıktım
Sesin gücü
Doğanın gücüne
karıştı
Yankılanmadan sonra
ıssız yeraltı diyarlarına indiğimde,
yeraltı krallıklara ve mağaralara
güneş ve dönüş olanağı vereceğim.

Arabesk

Denizler ötesinde deniz kıyısında
İskenderiye'de bir küçük Arap kızı
menekşe takmış bakışına.
Bizi başbaşa bıraktı annesi.
Nil akıyordu yanıbaşımızdan.
Gözlerimde denizin izleri.
Baharın ilk günüydü Afrika'da.
Gemiler yüzüyordu, alış veriş ediyordu bedeviler
bakışlarımız karşılaştığında
İki saman iki ot gibi
derimiz üzerinde tutuştular.
Kravatlı ve balıklı
daracık sokakları gezerek
yarım günümüzü geçirdik
İskenderiye'de.
Çıldırıyordu tayfunlar
deniz çiçek açıyordu.

Aya kirpik çiziyordum
küçük Arap kızına benzesin diye.
Sonra kent dükkânlarından döndü annesi,
ipek ve diğer ıvır zıvırları getirdi.
Bağlı eşekler anırıyordu,
aya köpük atıyorlardı,
derdinden patlıyordu baruttan farksız çöl.
Manolya tomurcuğu
küçük Arap kızı
yüzük nedir bilmiyordu,
bense bilmiyordum ayna nedir
Bir beşiktir deniz
iki kıyı arasında sallanan.

Romans

Saçımızda rüzgâr elimizde arp
Drim'in* üzerinden uçtuk
yandık ey güzel ateş seslendik
dağın her taşından suyla ateşten
gökyüzüyle düşten yürekle sözden
bulutla yıldırımdan şimşekten külden
çölden savaşlarla düğünlerden
kaşla göz arası indik haçtan
parmaklarıma saray buldun sen
açtın kapısını rüzgârların
önüne kattın ağırlığı, güneşi yaktın.
Gaklamasın diye
kuğuya dönüştürdün kargayı,
sense öyle narin öyle körpe
sevdaya şahlandın bütün gücünle
sen ki coşku içinde güzellik alıp verensin
sen yıkılmazsın.

* Drim, Makedonya'da bir nehir. (ç. n.)

Aynı gün doğsun gözlerinde
ve aynı güneş okşasın seni.
Hayvan da çizebilir,
müzik yaratabilir dağ.
Ey düşlerin sultanı
yeni bir bileşim doğuyor sevgiden
Bedenimizde gönlümüzde
en katı demiri erittik
en dokunaklı şeyleri altüst ettik
ve kötü bir şey olmadı
Etrafımızda dönüp dolanmasınlar diye
kem güçleri taşa çevirdi düşlerin sultanı
bizse aşkın boş vaktinde
topladık kanatlarımızı
durduk
Derim üzerinde gezdirirken tırnaklarını
belli değildi hiç
nasıl ve ne zaman
püskürecek yanardağımız
Doğum ve ölüm gibi çırılçıplak
uçuverdik.

Jelezna Reka'ya Ağıt

Gurbette geçen gençliklerini hatırlarlar mı
ateş etrafında konuşan yaşlılar
Çan sesi gelince kulağıma freskten iner bir yüz
gezmeye başlar kırışık yüzlerinde
Ağır kafiyelerini hecelerler yüzyılların
Ağızlarından zar zor çıkan sözlerle.

Aşınmış giysileri içinde
Sevinç ve erinç saçıyor etrafa
kaynağın güzelliği
«Allahaısmarladık», dedim uzaklıklara,
yaşıtlarımın sofrasındaysa:
«Acıklı türküler yakmayın Makedonya'ya.»

Henüz keşfedilmemiş bir köşesi gibi uzayın
sessizlik içinde her şey
Bizi ve hayatlarımızı tek bir düşüncedir yoran.
Uzun yolu aşılmadan
olası değil ama
özüne ulaşmak ruhun

Eve Dönüş

Sözümü toprağa gömmek için
Dönüyorum
Sessizce gitmek için

Kızlarının oyununu kesme sakın
Ormanın yeşil çemberinde
Benden söz etmek için

Biraz konuşmaya
Uğradım sadece
İç çekişlerimin kulesinin
Pencerelerini açmaya.

Şiiri Erteleme

Yarına erteleme şiiri
Başka şiirler gelecek yarın
Yaşamı erteleme
Yeni yaşam gelecek yarın
Sevgiyi erteleme
Başka sevgi gelecek yarın
Sense güçleneceksin yalnız.

Mesaj

Ölürsem
Mecazlar sedyesinde
Taşıyın beni

Hiçbir yerde indirmeyin
Bir deniz sahilinden çıkıp yola
Öbür deniz sahilinde
Dinlendirin beni
Ağlasın aramızdaki uzaklık

Ölürsem
Gözlerimi kapamayın
Körolası önemsizliklere rağmen
Devam edin sevgiye

Ölürsem
Ölümü doğduğum yere götürmeyin
Dünyanın gözbebeğine
Gömün beni.

İçindekiler

Şimşek 5
Jelezna Reka'nın Şimşekleri 7
Şimşek 9
Neyi Aydınlatır Şimşekler 10
Yıldızı Yıldızda Bulabilirsin Yalnız 11
A Bre Srebre 12
Şimşeklerin Yapısı 13
Savaş Şimşekleri 15
Bulut 16
Gökgürültüsü 17
Yıldırım 18
Savaş Manzarası 19
İki Tanık 20
Uyarı 21
Dehşet 22
Dağa Giden Yol 23
İki Değirmenin Şiiri I 24
II. 25
Gezgin Dize 26
Şimşekler Kaynağı 27
Şimşek Söylenceleri I. 29
II. 30
III. 31

Servet 32
Daire 33
Oyun 34
Masal 35
Su Solmaz 36
Anahtar 37
Odak 39
Buluş 40
Anahtar 41
Tanık Anahtar 42
Anahtar Yuvası 43
Kar Anahtarı 44
Peyzaj 45
Bulunan Anahtar 46
Dünyanın Anahtarı 47
Sürgün Anahtarı I. 48
II. 49
Anahtar Menderesleri 50
Ateş 51
Elips I 52
Elips II 53
Elips III 54
Elips IV 55
Elips V 56
Elips VI 57
Elips VII 58
Elips VIII 59
Elips IX 60

Elips X 61
Pyrrhos 62
Huzursuzluk Zamanı İzliyor Yıldızımı 63
Tohum 65
Öğlende Uyuyan Delikanlı 67
Doğa Gibi Ol 69
Tarih 70
Kutsal Tohum 71
Armağan 72
Orak 73
Sabah Tanrısı 74
Rüzgârdaki Tohum 75
Kanatlar 76
Tohumun Sofrası 77
Kovalama 78
Savaşçının Tohumu 79
Yıldızım 80
Biri Kırmızı Biri Kara İki Horoz 81
Çingene Mezarlıkları 83
Yalnızlık 84
Yayılma 85
Köstebek 86
Balçık 87
Çömlekçilerin Türküsü 88
Her Dem Tazenin Haritası 89
Keten 91
Melek ve Ateş 92
Çan 93

Öğlende Uyanan Delikanlı 94
Sevgi 97
Maya I. 99
II 101
III. 102
Delikanlılaşmak 104
Resim 105
Yılanın Bilmediği Güneş 106
Prens 107
Gezip Tozmak İstiyorum 108
Beatrice 109
Katır 111
Türkü 112
Gülün Şatosu 113
Sev 114
Angelina 115
Kuvvet I. 116
II 117
Üç Ev 118
Buzul 119
Yankı 121
Arabesk 122
Romans 124
Jelezna Reka'ya Ağıt 126
Eve Dönüş 127
Şiiri Erteleme 128
Mesaj 129